

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har den 16. september 2010 truffet vedtak i

- Sak nr:** 60/10 (arkivnr: 201000409-20)
- Saken gjelder:** Klage fra tingrettsdommer A på sorenskriver B ved X tingrett
- Utvalgsmedlem:** Unni Sandbukt (leder)
Ola Dahl
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg
- Ola Dahl møtte som varamedlem for Randi Grøndalen, som hadde forfall.
- Offentlighet:** I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er partenes navn samt navnet på den angjeldende domstol unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.
- Vedtak:** Klagen avvises

Innledning:

Tingrettsdommer A har ved brev av 18. august 2010 inngitt klage på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt sorenskriver B, som ved brev av 22. juni 2010 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved flere brev, senest brev av 19. august 2010. Sorenskriver B har også supplert sin uttalelse ved flere brev, senest brev av 7. september 2010.

Saksfremstilling:

Det har i lengre tid versert en arbeidskonflikt mellom tingrettsdommer A og sorenskriver B. Arbeidstilsynet har vært engasjert i saken gjennom oppfølging av arbeidsrelatert sykefravær. Domstoladministrasjonen har vært involvert i arbeidskonflikten gjennom tingrettsdommer As melding til administrasjonen om trakassering og annen utilbørlig opptreden fra sorenskriverens side. Forholdene som lå til grunn for Arbeidstilsynets involvering og tingrettsdommer As melding til Domstoladministrasjonen var i stor grad sammenfallende, og sakene ble etter enighet mellom de involverte partene, vurdert i sammenheng. Den 13. april 2010 avsluttet Domstoladministrasjonen behandlingen av saken med den konklusjon at sorenskriver B verken hadde trakassert eller på annen måte opptrådt utilbørlig overfor tingrettsdommer A. Arbeidstilsynets behandling ble avsluttet i juli 2010 etter at pålegget om tilrettelegging av arbeidsforholdene ble ansett etterkommet.

Ved fremsettelsen av herværende klage ønsker tingrettsdommer A Tilsynsutvalgets vurdering av to konkrete forhold; sorenskriver Bs håndtering av en situasjon hvor tingrettsdommer A anså seg selv inhabil til å behandle en skiftesak, samt uttalelser i en e-post fra sorenskriver til tingrettsdommer A i.f.m. uenigheten om habilitetsspørsmålet.

Av klagen fremgår det at tingrettsdommer A anså seg inhabil til å behandle en skiftesak. Han ga den 7. april 2010 uttrykk for dette overfor sorenskriver B og ba om at saken ble omfordelt. Sorenskriver B delte ikke tingrettsdommer As vurdering av habilitetsspørsmålet og påla A å gjennomføre det forestående møtet. Sorenskriver Bs beslutning ble etterfulgt av noe e-postkorrespondanse, hvorpå saken endte med å bli overført til en annen dommer. I e-post til tingrettsdommer A av 15. april 2010 skriver sorenskriver B følgende:

”Av hensyn til arvingene settes saken på en annen dommer.

For ordens skyld, at du ser bort fra å kunne vise et ”tilfredsstillende kroppsspråk” i saker du i fremtiden blir tildelt, vil du ikke kunne påregne uten videre vil bli akseptert som god nok grunn til å ikke behandle en tildelt sak. Du forutsettes som alle andre å utvise alminnelig høflighet og korrekt opptreden, selv om du ikke alltid har maktet dette i fortid.”

Tingrettsdommer A opplevde at sorenskriver B ikke åpnet for dialog omkring habilitetsspørsmålet og at sorenskriverens håndtering av situasjonen gikk ut over As integritet og uavhengighet. Uttalelsene i den gjengitte e-posten ønskes vurdert opp mot reglene for god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Rett til å klage har blant annet parter, prosessfullmektiger, sakkyndige, vitner og andre personer som mener at en dommer har overtrådt bestemmelsene i § 236, og som selv har vært direkte berørt av dette, jf. domstoloven § 237 nr 1. I bestemmelsens tredje ledd gis utvalget anledning til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter henvendelse fra andre enn de som har klagerett, eller av eget tiltak. Dette er en adgang utvalget har, etter en vurdering på fritt grunnlag. Personer uten klagerett kan ikke påberope seg noen rett til behandling av en sak etter denne bestemmelsen.

Av NOU 1999:10 fremgår de retningslinjer Domstolkommisjonen i sin tid gikk inn for vedrørende spørsmålet om tilsattes klagerett. Det siteres fra side 330:

”Et særskilt spørsmål er om *tilsatte* ved et dommerkontor skal kunne gis klagerett i forbindelse med tjenesteinterne, rent administrative forhold, f eks en dommers kritikk av en tilsatts jobbutførelse, klesdrakt, språkføring. Etter kommisjonens oppfatning bør utgangspunktet være at en personalkonflikt ikke er et anliggende for disiplinærorganet. Slike saker bør i alminnelighet følge vanlig tjenestevei og finne sin løsning som et internt tjenesteanliggende. Men hvis dét ikke lar seg gjøre, bør disiplinærorganet kunne kobles inn. Dette vil si at også denne type kritikkverdige atferd fra en dommers side kan fanges opp av klage- og disiplinærordningen. Kommisjonen mener at saksgangen bør være at den tilsatte tar opp saken med domstolleder, eventuelt i samråd med sin fagforening, med sikte på å finne en løsning. Hvis dette ikke fører fram, vil den tilsatte kunne bringe saken inn for den sentrale domstoladministrasjonen. Dersom domstoladministrasjonen finner grunn til det, bør den kunne klage dommeren inn for disiplinærorganet i kraft av sin alminnelige klagerett. Konsekvensen av dette er at den tilsatte ikke får noen egen klagerett. Disiplinærorganet bør imidlertid også i disse tilfellene ha adgang til å ta opp en sak av eget tiltak, d v s også på grunnlag av en henvendelse fra en tilsatt, men etter kommisjonenes oppfatning bør disiplinærorganet være mer tilbakeholden med selv å gripe inn i slike interne konflikter eller problemsituasjoner.”

Dette er i overensstemmelse med hva som fremgår av forarbeidene. Det vises til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 176:

”Det er et særskilt spørsmål om også *tilsatte* ved et dommerkontor skal kunne gis klagerett i forbindelse med tjenesteinterne, rent administrative forhold, for eksempel en dommers kritikk av en ansatts jobbutførelse. En slik personalkonflikt bør i utgangspunktet ikke være et anliggende for klage- og disiplinærorganet, men hvis det ikke lar seg gjøre å løse problemet internt, bør klage- og disiplinærorganet kunne kobles inn. Justisdepartementet anbefaler at den ansatte henvises til å bringe saken inn for den sentrale domstoladministrasjon. Dersom domstoladministrasjonen finner grunn til det, bør den kunne klage dommeren inn for klage- og disiplinærorganet i kraft av sin alminnelige klagerett. Klage- og disiplinærorganet bør være tilbakeholdent med å gripe inn i slike interne konflikter eller problemsituasjoner av eget tiltak, basert på en henvendelse fra en tilsatt.

Herværende klagesak gjelder domstolleders håndtering av en situasjon hvor tingrettsdommer A mente seg inhabil til å behandle en sak, samt innholdet i en konkret e-post som ble sendt i denne forbindelse. Av de ovennevnte uttalelser i forarbeidene fremgår det at tilsatte ikke har egen klagerett vedrørende tjenesteinterne og administrative forhold. Tilsynsutvalget vil i det følgende vurdere hvorvidt klagen likevel skal tas til behandling i medhold av § 237 tredje ledd.

Ut fra den omfattende dokumentasjon som i forbindelse med klagesaken er fremlagt for Tilsynsutvalget, fremstår det klart at de påklagede forhold er ledd i en langvarig og kompleks personalkonflikt mellom tingrettsdommer A og sorenskriver B. Konflikten og utslag av denne har vært undergitt behandling både i Arbeidstilsynet og i Domstoladministrasjonen. Under henvisning til de ovenfor gjengitte uttalelsene i forarbeidene konstatere Tilsynsutvalget i denne forbindelse at Domstoladministrasjonens behandling av saken ikke har medført noen klage til Tilsynsutvalget.

Ut fra forarbeidene er det klart at Tilsynsutvalget er tiltenkt en svært begrenset rolle i klagesaker med utspring i interne forhold og personalkonflikter i domstolene. Både Tilsynsutvalgets funksjon og saksbehandling tilsier at utvalget ikke er et velegnet organ for behandling av denne type saker. Disse konfliktenes kompleksitet og egenart gjør dem etter utvalgets syn i det hele tatt lite egnet for behandling i et disiplinærorgan. Av forarbeidene fremgår det også at denne type konflikter fortrinnsvis bør løses uten å bringe inn Tilsynsutvalget. I de tilfeller det åpnes for å bringe slike saker inn for utvalget, er det gitt anvisning på hvordan saken primært skal forsøkes løst og kretsen av klageberettigede er begrenset. Det er direkte uttalt at utvalget bør være tilbakeholdent med å gripe inn i slike interne konflikter eller problemsituasjoner av eget tiltak, basert på henvendelse fra en tilsatt.

Tilsynsutvalget finner etter dette ikke grunn til å ta saken til behandling i medhold av domstolloven § 237 tredje ledd.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Klagen avvises.